

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 Aanpak van straatbendes in El Salvador

9 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- het noemen van de voorwaarde 'onderling vertrouwen' / '(een zekere) compromisbereidheid' 1
- informatie uit regel 1-17 van tekst 2 om te illustreren dat 'onderling vertrouwen' / '(een zekere) compromisbereidheid' miste als voorwaarde voor effectieve samenwerking 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Toen de samenwerking tussen Bukele en de bendes stopte, miste onderling vertrouwen als voorwaarde voor effectieve samenwerking. 1
- In tekst 2 is namelijk te lezen dat de bendes boos werden (en weer gingen moorden), omdat zij vonden dat Bukele zich niet meer aan de afspraken hield (r. 11-16). 1

10 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- het noemen van 'geweldsmonopolie' als kenmerk van interne soevereiniteit 1
- een redenering dat Bukele de noodtoestand onder andere heeft uitgeroepen, omdat dit kenmerk (geweldsmonopolie) van de interne soevereiniteit werd bedreigd, met informatie uit regel 1-17 van tekst 2 waaruit blijkt dat dit kenmerk werd bedreigd 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Bukele heeft de noodtoestand uitgeroepen, omdat het geweldsmonopolie van El Salvador als staat werd bedreigd. 1
- In tekst 2 is namelijk te lezen dat bendes in een weekend 87 moorden pleegden (r. 11-12). Hieruit blijkt dat de bendes zich (weer) massaal het recht toe-eigenden om geweld toe te passen, en dit recht niet alleen aan de overheid lieten. Dus werd het geweldsmonopolie van de staat El Salvador bedreigd. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 3

Een juist antwoord bevat een uitleg dat Bukele macht uitoefent met het uitroepen van de noodtoestand in maart 2022, met:

- het noemen en een toepassing van een omschrijving van 'politieke machtsbron' 1
- een toepassing van 'het beperken van handelingsmogelijkheden van anderen' uit de omschrijving van het kernconcept macht en informatie uit tekst 2 1
- een toepassing van 'het bereiken van bepaalde doelstellingen' uit de omschrijving van het kernconcept macht en informatie uit tekst 2 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Met het uitroepen van de noodtoestand wordt er een politieke machtsbron ingezet, want de noodtoestand is een soort wet / politieke maatregel die de geldende wetten buiten werking stelt. 1
- Deze noodtoestand maakt het mogelijk om tienduizenden mensen/verdachten op te pakken en gevangen te zetten (r. 35-39). Hierdoor beperkt Bukele de handelingsmogelijkheden van deze mensen/verdachten. 1
- Zodoende wil Bukele de doelstelling bereiken dat het geweld door bendes in El Salvador stopt (r. 3-5; r. 19-21). 1

Opmerking

Als het antwoord geen uitleg bevat, kunnen maximaal 2 scorepunten worden toegekend.

12 maximumscore 1

Een juist antwoord bevat een uitleg dat het uitroepen van de noodtoestand ten koste gaat van de rechtsbescherming van de burgers van El Salvador, met een toepassing van een omschrijving van het begrip rechtsbescherming en informatie uit tekst 2.

voorbeeld van een juist antwoord:

Het uitroepen van de noodtoestand gaat ten koste van de rechtsbescherming van de burgers, omdat daarmee rechten en vrijheden van burgers geschonden worden. In tekst 2 is namelijk te lezen dat mensen niet altijd een eerlijk proces krijgen (r. 30-31).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat een uitleg dat het gezag van Bukele gebaseerd kan zijn op zijn prestaties / kwaliteiten, met:

- het noemen en een toepassing van de bron 'de prestaties die aan de actor worden toegeschreven' / 'de kwaliteiten die aan de actor worden toegeschreven' 1
- informatie uit regel 50-61 van tekst 2 waaruit de gekozen bron van gezag blijkt 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- De bron waarop het gezag van Bukele gebaseerd kan zijn, zijn prestaties. Dat het zo veilig is op straat wordt aan zijn prestaties toegeschreven. 1
- In tekst 2 staat namelijk dat Bukele zijn legitimiteit ontleent aan de veiligheid op straat en dat dat zijn populariteit enorm vergroot heeft (r. 56-60). 1

14 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat een uitleg dat de interesse van de presidenten in de methode-Bukele kan worden verklaard met objectieve veiligheid, met:

- het noemen van objectieve veiligheid en informatie uit figuur 1 om het aantal moorden in El Salvador te vergelijken met het aantal moorden in Honduras, Ecuador en/of Colombia 1
- een toepassing van een omschrijving van objectieve veiligheid 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- De interesse van de presidenten (van Honduras, Ecuador en Colombia) in de methode-Bukele kan worden verklaard met objectieve veiligheid. Uit figuur 1 blijkt namelijk dat er in El Salvador in 2023 beduidend minder moorden per 100.000 inwoners plaatsvonden in vergelijking met Honduras, Ecuador en Colombia. 1
- Dat het in El Salvador objectief (zoveel) veiliger is dan in hun eigen land, kan er voor de presidenten (van Honduras, Ecuador en Colombia) op wijzen dat de methode-Bukele werkt om het aantal moorden in het land te verminderen. 1

Opmerking

Als het antwoord geen uitleg bevat, kan maximaal 1 scorepunt worden toegekend.